PEDRO CRUZ VILLALÓN
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2014. június 18.[1]

C-463/12. sz. ügy

Copydan Båndkopi
kontra
Nokia Danmark A/S

(Az Østre Landsret [Dánia] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Szellemi tulajdon — Szerzői jogok és szomszédos jogok — 2001/29/EK irányelv — Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolása — Kizárólagos többszörözési jog — 5. cikk, (2) bekezdés, b) pont — 5. cikk, (5) bekezdés — Kivételek és korlátozások — Magáncélú másolatra vonatkozó kivétel — Méltányos díjazás — Hatály — Az eltávolítható adathordozók tekintetében a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj beszedését előíró nemzeti jogszabály — Mobiltelefonokban használt memóriakártyák tekintetében történő alkalmazás — Többszörözésre alkalmas eltávolíthatatlan adathordozók kizárása — A koherencia elve — A memóriakártyák elsődleges céljának hatása — A hátrány minimális jellegének hatása — A többszörözés díjazás fejében vagy anélkül történő engedélyezése fennállásának hatása — Hatásos műszaki intézkedések alkalmazásának hatása — A többszörözési forrás jogellenességének hatása — A díjazás ellentételezését célzó díj adósa”

1. A Bíróság elé a jelen ügyben több, az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[2] értelmezésére vonatkozó kérdést terjesztettek előzetes döntéshozatalra, amelyek nagyon eltérő szempontokra vonatkoznak, és ily módon lehetőséget kínálnak a Bíróság számára – feltéve, hogy e kérdéseket elfogadhatóknak ítéli meg –, hogy jelentős mértékben gazdagítsa és finomítsa ítélkezési gyakorlatát.

2. Az alapeljárásban felmerült legfontosabb kérdés az, hogy a szóban forgó nemzeti szabályozás által megállapított – a jogosultak kizárólagos többszörözési joga alóli kivétel ellenértékeként a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja által előírt méltányos díjazás ellentételezését célzó magáncélú másolat utáni díj beszedhető-e a mobiltelefonokban használt memóriakártyák után. Mindazonáltal nem annyira a magáncélú másolat utáni díj beszedése, mint olyan vet fel nehézséget, mint inkább az a körülmény, hogy e díj anélkül beszedhető lehet az említett memóriakártyák után, hogy az beszedhető lenne más adathordozók, mint például MP3-lejátszók vagy iPodok tekintetében, valamint a díjnak a 2001/29 irányelv célkitűzései szempontjából „inkoherens”, sőt „önkényes” jellege.

1 — Eredeti nyelv: francia.

2 — HL L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.

3. Az Østre Landsret (keleti regionális bíróság, Dánia) kérdései azonban túlmutatnak e központi nehézségen, és igen általánosan tárgyalják a 2001/29 irányelv 5. cikke 2) bekezdésének b) pontja által megállapított magáncélú másolatra vonatkozó kivétel alkalmazásának egyes legkényesebb és olykor ellentmondásos szempontjait, szabályozásának egyes általános szempontjait és beszedésének részletszabályait érintve.

4. A Bíróságnak ily módon többek között meg kell vizsgálnia azt, hogy a magáncélú másolat utáni díj beszedhető-e a jogosultak által díjazás fejében engedélyezett többszörözések után, e díj beszedhető-e a harmadik személyekhez tartozó források vagy jogellenes források felhasználásával megvalósított magáncélú többszörözések után, hatásos műszaki intézkedések fennállása és/vagy használata befolyást gyakorol-e e tekintetben, továbbá a tagállamok beszedhetik-e a magáncélú másolat utáni díjat abban az esetben, amikor a jogosultaknak okozott hátrány minimális jellegű.

I – **Jogi háttér**

A – *Az uniós jog*

5. A jelen ügyben lényegében a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdése b) pontjának rendelkezései igényelnek értelmezést. E rendelkezések kimondják:

„A tagállamok a 2. cikkben szabályozott többszörözési jog alól kivételeket, illetve korlátozásokat állapíthatnak meg a következő esetekben:

[…]

b) bármely hordozóra természetes személy által magáncélra, kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgáló többszörözés tekintetében, feltéve, hogy a jogosultak méltányos díjazásban részesülnek, amelynek meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy az érintett művel vagy más védelem alatt álló teljesítménnyel kapcsolatban alkalmaztak-e a 6. cikkben meghatározott műszaki intézkedést;

[…]”

6. A 2001/29 irányelvnek az alapügy megoldása szempontjából releváns főbb preambulumbekezdéseire szükség szerint hivatkozni fogok az érvelésem során.

B – *A dán jog*

7. A magáncélú másolat utáni díj rendszerét – amelyet a dán jogban 1992-ben vezettek be – a szerzői jogról szóló egységes szerkezetbe foglalt 2010. február 27-i 202. törvény (ophavsretsloven, a továbbiakban: 202. törvény) 12. és 39. cikke szabályozza.

8. A 202. törvény 12. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Mindenki jogosult arra, hogy a nyilvánosságra hozott művekről egyedi másolatokat készítsen vagy készítessen, amennyiben ezt nem kereskedelmi célból teszi. Az ilyen másolatok más célra nem használhatók fel.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezései nem biztosítanak jogot:

[…]

4) adatbázisokról digitális formában másolat készítésére, amennyiben a másolat az adatbázis digitális formában készült reprodukciójáról készül; vagy

5) számítógépes programoktól és adatbázisoktól eltérő művekről egyedi másolat készítésére digitális formában, kivéve, ha ez kizárólag a másolatot készítő személy és háztartása személyes használatának célját szolgálja.

(3) A (2) bekezdés 5) pontjától függetlenül a szerző hozzájárulása nélkül haszonkölcsönbe adott vagy bérelt példány alapján nem lehet digitális formában másolatokat készíteni.

(4) Az (1) bekezdés nem biztosít senkinek jogot arra, hogy más személyt megbízzon másolat készítésével

1) zenei művekről;

2) filmművészeti alkotásokról;

[…]”

9. A 202. törvény „A magáncélú használatra készült másolat után fizetendő díjazás” című 39. cikke előírja:

„(1) Aki kereskedelmi célból hangszalagot, videoszalagot vagy más olyan eszközt állít elő vagy importál, amelyre hang vagy kép rögzíthető, díjazást köteles fizetni a (2) bekezdésben említett művek szerzőinek.

(2) A díjazást olyan szalagok stb. után kell megfizetni, amelyek alkalmasak magáncélú másolatok készítésére, és csak olyan művek után, amelyeket a rádióban vagy televízióban sugároztak, vagy amelyeket hangfelvételen, filmen, videón stb. nyilvánosságra hoztak.

[…]”

10. A 202. törvény 40. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) 2006-ban a díjazás az analóg hangszalagok lejátszási idejének egy perce után 0,0603 [dán korona (DKK)], analóg videokazetták lejátszási idejének egy perce után 0,0839 DKK.

(2) 2006-ban a díjazás a digitális hangmédia esetében egységenként 1,88 DKK, digitális képmédia esetében egységenként 3 DKK, digitális memóriakártya esetében pedig egységenként 4,28 DKK.

[…]”

II – **A jogvita alapját képező tényállás**

11. A Copydan Båndkopi a hang- és audiovizuális művek jogosultjait képviselő szervezet, amelyet a dán kulturális minisztérium felhatalmazott arra, hogy beszedje, kezelje és felossza a magáncélú másolat után járó, a 202. törvény 39. cikkében előírt díjakat.

12. A Nokia Danmark A/S (a továbbiakban: Nokia Danmark) mobiltelefonokat és e telefonokban használt memóriakártyákat forgalmaz Dániában olyan üzleti fogyasztóknak, amelyek e telefonokat és memóriakártyákat továbbértékesítik más üzleti fogyasztóknak vagy magánszemélyeknek.

13. Mivel a Copydan Båndkopi úgy ítélte meg, hogy az összes, mobiltelefonokban használt memóriakártya a magáncélú másolat utáni díj rendszerének hatálya alá tartozik, 2010. április 19-én keresetet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz a Nokia Danmark ellen, amelyben azt kérte, hogy ez utóbbit a 202. törvény 39. cikkének alkalmazásával kötelezzék 14 826 828,99 DKK összegnek a Copydan Båndkopi részére történő megfizetésére a 2004 és 2009 között Dániába behozott és ott értékesített mobiltelefonokban használt memóriakártyák tekintetében fizetendő magáncélú másolat utáni díj címén.

III – **Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás**

14. Mivel a Nokia Danmark kérte, hogy az ügyet terjesszék előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé, az Østre Landsret helyt adott a Nokia Danmark kérelmének, és 2012. október 10-i, a Bírósághoz október 16-án érkezett végzésével úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Összeegyeztethető-e a [2001/29] irányelvvel az olyan tagállami jogszabály, amely díjazást biztosít a jogosultak számára a következő források felhasználásával végzett többszörözés után:

a) olyan fájlok, amelyek felhasználását a jogosultak engedélyezték, és amelyekért a fogyasztó fizet (például az online boltokból származó engedélyezett tartalmak);

b) olyan fájlok, amelyek felhasználását a jogosultak engedélyezték, és amelyekért a fogyasztó nem fizet (például a kereskedelmi ajánlatokkal összefüggő engedélyezett tartalmak);

c) a felhasználó saját DVD-je, CD-ROM-ja, MP3-lejátszója, számítógépe stb., amelyen nem alkalmaztak hatásos műszaki intézkedést;

d) a felhasználó saját DVD-je, CD-ROM-ja, MP3-lejátszója, számítógépe stb., amelyen alkalmaztak hatásos műszaki intézkedést;

e) harmadik személy DVD-je, CD-ROM-ja, MP3-lejátszója, számítógépe vagy más készüléke stb.;

f) az internetről vagy más forrásból jogellenesen többszörözött művek;

g) más módon jogszerűen többszörözött fájlok, például az internetről (jogszerű forrásokból, amelyeknél nem adtak engedélyt)?

2) Hogyan kell figyelembe venni a hatásos műszaki intézkedéseket [a 2001/29 irányelv 6. cikkének] a jogosultak díjazására vonatkozó tagállami jogszabályokban [lásd az említett irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját]?

3) A magáncélú másolás díjazásának meghatározásánál [lásd a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját] mit kell érteni az irányelv [(35) preambulumbekezdésében] szereplő »olyan helyzetek […], amikor a jogosultat ért hátrány csak minimális lenne« kifejezés alatt, amely azzal az eredménnyel járna, hogy nem lenne összeegyeztethető az említett irányelvvel az olyan tagállami jogszabály, amely díjazást ír elő a jogosultak számára az ilyen magáncélú másolás után (lásd [az előzetes döntéshozatal iránti kérelem] 2. részében hivatkozott felmérést)?

4) a) Ha feltesszük, hogy a mobiltelefonokban használt memóriakártyák elsődleges vagy legfontosabb célja nem a magáncélú másolás, összeegyeztethető-e az említett irányelvvel az olyan tagállami jogszabály, amely díjazást ír elő a jogosultak számára a mobiltelefonokban használt memóriakártyákra másolás után?

b) Ha feltesszük, hogy a mobiltelefonokban használt memóriakártyák egyik elsődleges vagy legfontosabb célja a magáncélú másolás, összeegyeztethető-e a [2001/29] irányelvvel az olyan tagállami jogszabály, amely díjazást ír elő a jogosultak számára a mobiltelefonokban használt memóriakártyákra másolás után?

5) Összeegyeztethető-e az említett irányelv [(31) preambulumbekezdésében] szereplő »megfelelő egyensúly« kifejezéssel, és az 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában szereplő »méltányos díjazás« fogalmának egységes értelmezésével – amelynek a »káron« kell alapulnia – az olyan tagállami jogszabály, amely alapján díjazást szednek be a memóriakártyák után, ugyanakkor nem szednek be díjazást az olyan belső memóriák után, mint az MP3-lejátszók vagy az iPodok, amelyeket magáncélú másolásra terveztek, és elsődlegesen arra is használnak?

6) a) A [2001/29] irányelv kizárja-e az olyan tagállami jogszabályokat, amelyek előírják a magáncélú másolás utáni díjazás beszedését olyan gyártótól és/vagy importőrtől, amely memóriakártyákat árusít olyan üzleti fogyasztók számára, amelyek a memóriakártyákat magán és üzleti fogyasztóknak is értékesítik, anélkül hogy az említett gyártónak és/vagy importőrnek tudomása lenne arról, hogy e memóriakártyákat magán vagy üzleti fogyasztóknak értékesítették?

b) A 6) a) kérdésre adandó választ befolyásolja-e, ha egy tagállami jogszabályban olyan rendelkezések vannak, amely biztosítják, hogy a gyártóknak, importőröknek és/vagy forgalmazóknak ne kelljen díjazást fizetniük a szakmai célra használt memóriakártyák után, valamint ha a díjazást mégis megfizették, a gyártóknak, importőröknek és/vagy forgalmazóknak visszatérítik a szakmai célokra használt memóriakártyák után fizetett díjazást, továbbá, ha a gyártók, importőrök és/vagy forgalmazók díjazás megfizetése nélkül értékesíthetik a memóriakártyákat a díjazási rendszert működtető szervezetnél nyilvántartott más vállalkozásoknak?

c) A 6) a) vagy b) kérdésre adandó választ befolyásolja-e,

1°) ha egy tagállami jogszabályban olyan rendelkezések vannak, amelyek biztosítják, hogy a gyártóknak, importőröknek és/vagy forgalmazóknak ne kelljen díjazást fizetniük a szakmai célra használt memóriakártyák után, azonban a »szakmai cél« fogalmát úgy értelmezik, hogy az csak a Copydan Båndkopi által jóváhagyott vállalkozások tekintetében biztosít levonási jogot, míg díjazást kell fizetni a Copydan Båndkopi által jóvá nem hagyott üzleti fogyasztók által szakmai célra használt memóriakártyák után;

2°) ha egy tagállami jogszabályban olyan rendelkezések vannak, amelyek biztosítják, hogy a gyártóknak, importőröknek és/vagy forgalmazóknak – ha a díjazást (elméletileg) ténylegesen megfizették – visszatérítik a szakmai célokra használt memóriakártyák után fizetett díjazást, azonban

– a gyakorlatban csak a memóriakártya vásárlója kaphatja meg a visszatérítést és

– a memóriakártya vásárlójának a díjazás visszatérítése iránti igényt kell benyújtania a Copydanhoz;

3°) ha egy tagállami jogszabályban olyan rendelkezések vannak, amelyek biztosítják, hogy a gyártók, importőrök és/vagy forgalmazók díjazás megfizetése nélkül értékesíthetnek memóriakártyákat a díjazási rendszert működtető szervezetnél nyilvántartott más vállalkozásoknak, azonban

– a Copydan az a szervezet, amely működteti a díjazási rendszert, és

– a nyilvántartásba vett vállalkozásoknak nincs tudomása arról, hogy a memóriakártyákat magán vagy üzleti fogyasztóknak értékesítették?”

15. A Copydan Båndkopi, a Nokia Danmark, a francia, az olasz, a holland, az osztrák és a finn kormány, az Egyesült Királyság Kormánya, valamint az Európai Bizottság terjesztett elő írásbeli észrevételeket.

16. A Copydan Båndkopi, a Nokia Danmark, a francia, a holland és az osztrák kormány, az Egyesült Királyság Kormánya, valamint a Bizottság a 2014. január 16-án tartott nyilvános tárgyaláson szóbeli észrevételeket is előadtak. A Bíróság felhívására lehetőségük volt e tárgyaláson állást foglalni a VG Wort [3] és az Amazon.com International Sales és társai [4] ítéleteknek a feltett kérdésekre adandó válaszokra gyakorolt hatásáról.

IV – **Előzetes észrevételek**

17. A kérdést előterjesztő bíróság különböző kérdései három fő kérdéscsoportot vetnek fel, amelyeket érdemes rangsorolni és rendszerezni, sőt mi több, bizonyos mértékben egyszerűsíteni.

18. Az első kérdéscsoporttal (negyedik és ötödik kérdés), amely kifejezetten a mobiltelefonokban használt memóriakártyákra vonatkozik az alapügy tényállásával közvetlen összefüggésben, és amelyet elsősorban vizsgálunk meg, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében a magáncélú másolat utáni díj mobiltelefonokban használt memóriakártyák tekintetében történő beszedésének elvével kapcsolatos kérdést tesz fel a Bíróságnak.

19. Az alapügyben ugyanis a Copydan Båndkopi a Nokia Danmarktól a Nokia által 2004 és 2009 között importált mobiltelefonokban használt memóriakártyákra vonatkozó magáncélú másolat utáni díjhátralékok megfizetését követeli, amelyet a Nokia több szempontból vitat. Az alapeljárásban felmerült legfontosabb kérdés tehát annak meghatározása, hogy a magáncélú másolat utáni díj beszedhető-e az olyan többfunkciós eszközök után, mint amilyenek a mobiltelefonokban használt memóriakártyák, figyelemmel arra, hogy a dán jogban e díjat rendszerint rögzítésre alkalmas eltávolítható adathordozók (CD-ROM, DVD) után szedik be, nem pedig beépített (eltávolíthatatlan) tárhellyel rendelkező készülékek után, amelyek között elsősorban az MP3-lejátszók és az egyéb iPodok szerepelnek.

20. A második kérdéscsoporttal (első, második és harmadik kérdés), amelyek nem kifejezetten a mobiltelefonokban használt memóriakártyákra utalnak, és amelyet másodsorban fogunk megvizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság sokkal általánosabban a magáncéllal megvalósított többszörözések forrására, a műszaki intézkedések fennállására és/vagy alkalmazására, illetve a jogosultaknak okozott kár nagyságára vonatkozó, általa felsorolt különböző szempontoknak a magáncélú másolat utáni díj rendszerére gyakorolt hatásáról tesz fel kérdést a Bíróságnak.

21. Végül a harmadik kérdéscsoporttal a kérdést előterjesztő bíróság azt kéri, hogy a Bíróság adjon bizonyos útmutatásokat azon módozatokat illetően, amelyek szerint a magáncélú másolat utáni díj beszedhető (hatodik kérdés).

3 — C-457/11–C-460/11, EU:C:2013:426.

4 — C-521/11, EU:C:2013:515.

V – **A magáncélú másolat utáni díjnak a mobiltelefonokban használt memóriakártyák tekintetében történő beszedésének elvéről (negyedik és ötödik kérdés)**

22. Negyedik és ötödik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi a Bíróságtól, hogy a 2001/29 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami jogszabály, amely díj beszedését írja elő a mobiltelefonokban használt memóriakártyákra történő magáncélú másolás után, miközben bizonyos adathordozók után, mint például az MP3-lejátszók és az iPodok, nem szednek be ilyen díjat. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben arra keresi a választ, hogy figyelembe kell-e venni az említett memóriakártyák elsődleges vagy legfontosabb célját.

A – *A Bíróság ítélkezési gyakorlatában megállapított elvekről*

23. Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a 2001/29 irányelv 2. cikke értelmében a tagállamok biztosítják az e rendelkezéssel érintett jogosultak számára többek között műveik tekintetében a közvetett vagy közvetlen, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel vagy formában, egészben vagy részben történő többszörözés engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát.

24. Azonban ezen irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján a tagállamok az említett kizárólagos többszörözési jog alól kivételt vagy korlátozást állapíthatnak meg, különösen amennyiben bármely hordozóra természetes személy által magáncélra történő, kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgáló többszörözésről van szó, ez az úgynevezett „magáncélú másolatra vonatkozó” kivétel.

25. Az említett irányelv 5. cikkének (5) bekezdése mindazonáltal a magáncélú másolatra vonatkozó kivétel bevezetését három feltételtől teszi függővé, vagyis mindenekelőtt attól, hogy e kivétel kizárólag bizonyos egyedi esetekben legyen alkalmazandó, másodszor, hogy ne legyen sérelmes a mű rendes felhasználására, és végül, hogy indokolatlanul ne károsítsa a szerzői jog jogosultjának jogos érdekeit.[5]

26. A Bíróság e tekintetben úgy határozott, hogy amennyiben a tagállamok úgy döntenek, hogy bevezetik a nemzeti jogukban a magáncélú másolatra vonatkozó kivételt, nemcsak kötelesek a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján a „méltányos díjazásnak” a kizárólagos többszörözési jog jogosultjai részére történő megfizetéséről rendelkezni,[6] hanem – elkerülendő, hogy megfosszák e rendelkezést hatékony érvényesülésétől – rájuk eredménykötelem vonatkozik, azaz hatáskörük keretében kötelesek biztosítani a szerzőt érő hátrány megtérítésére szánt méltányos díjazás tényleges beszedését.[7]

27. A 2001/29 irányelv Bíróság által értelmezett (35) és (38) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy az irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában előírt méltányos díjazás célja az, hogy a védelem alatt álló művek szerzői az általuk a műveik engedély nélküli magáncélra történő többszörözése miatt elszenvedett kár fejében „megfelelő ellentételezésben” részesüljenek.[8] E díjazás a szerzők által elszenvedett hátrány ellenértéke.[9]

5 — Stichting de Thuiskopie ítélet (C-462/09, EU:C:2011:397, 21. pont).

6 — Padawan-ítélet (C-467/08, EU:C:2010:620, 30. pont), Stichting de Thuiskopie ítélet (EU:C:2011:397, 22. pont), valamint Amazon.com International Sales és társai ítélet (EU:C:2013:515, 19. pont).

7 — Lásd: Stichting de Thuiskopie ítélet (EU:C:2011:397, 34. pont), valamint Amazon.com International Sales és társai ítélet (EU:C:2013:515, 57. pont).

8 — Padawan-ítélet (EU:C:2010:620, 39. és 40. pont).

9 — Padawan-ítélet (EU:C:2010:620, 40. pont); Amazon.com International Sales és társai ítélet (EU:C:2013:515, 47. pont); VG Wort és társai ítélet (EU:C:2013:426, 31., 49. és 75. pont), valamint ACI Adam és társai ítélet (C-435/12, EU:C:2014:254, 50. pont).

28. A 2001/29 irányelv (31) preambulumbekezdéséből és a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az is kitűnik, hogy a védelemben részesülő művek jogosultjai és felhasználói különböző csoportjainak jogai és érdekei között fenntartandó „megfelelő egyensúly” azt jelenti, hogy a méltányos díjazást szükségképpen a védelem alatt álló művek szerzőinek a magáncélú másolat kivételének bevezetésével okozott hátrány alapján kell kiszámítani. [10]

29. A méltányos díjazás mértékének alkalmazható szempontként különösen a jogosultak által e többszörözések miatt elszenvedett esetleges kárt kell figyelembe vennie, azonban minimális hátrány nem keletkeztethet díjfizetési kötelezettséget. [11]

30. A Bíróságnak volt alkalma arra is emlékeztetni, hogy a tagállamok széles körű mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek azon személy meghatározására, akit e méltányos díjazás kötelezettjének kell tekinteni, valamint e díjazás formájának, részletszabályainak és lehetséges mértékének a meghatározására, [12] figyelembe véve minden egyes eset sajátos körülményeit, [13] mindazonáltal azzal a feltétellel, hogy az uniós jog korlátai között maradnak, [14] azaz a 2001/29 irányelv 5. cikke (5) bekezdésének rendelkezéseiben megállapított „háromlépcsős teszt” előírásain túlmenően [15] tiszteletben tartják az Európai Unió Alapjogi Chartájának 20. cikke által biztosított egyenlőség elvéből eredő követelményeket, [16] és a méltányos díjazás szempontjait koherens módon határozzák meg. [17]

31. E megfontolások alapján két lépésben fogom tárgyalni a kérdést előterjesztő bíróság által a negyedik és ötödik kérdésében felvetett kérdéscsoportokat.

32. Első lépésben azt fogom vizsgálni, hogy a magáncélú másolat utáni díj memóriakártyák tekintetében történő beszedése főszabály szerint elfogadható-e a 2001/29 irányelv rendelkezései alapján. Második lépésben azt vizsgálom meg, hogy a dán szabályozás, amennyiben előírja a magáncélú másolat utáni díjnak a mobiltelefonokban használt memóriakártyák tekintetében történő beszedését, de nem írja elő bizonyos adathordozók – mint például az MP3-lejátszók és az iPodok – tekintetében, összeegyeztethetőnek tekinthető-e az uniós joggal és a 2001/29 irányelv célkitűzéseivel, azaz még pontosabban, e szabályozás koherens-e és nem önkényes-e.

B – *A magáncélú másolat utáni díj mobiltelefonokban használt memóriakártyák tekintetében történő beszedése elvének elfogadhatóságáról*

33. A Bíróság fent hivatkozott ítélkezési gyakorlatából általában az következik, hogy azok a tagállamok, amelyek úgy döntöttek, hogy bevezetik a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában előírt magáncélú másolatra vonatkozó kivételt, nagyon széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek az e kivételhez kapcsolódó méltányos díjazás ellentételezési rendszerének meghatározása és megszervezése tekintetében, amennyiben e méltányos díjazásnak megfelelő összefüggést kell mutatnia a jogosultaknak a kivétel bevezetése miatt okozott hátrány és a jogosultak védelem alatt álló műveinek természetes személyek által magáncélra történő használata között, továbbá az említett hátrány hatékony ellentételezését kell biztosítania.

10 — Padawan-ítélet (EU:C:2010:620, 42. és 50. pont).

11 — Padawan-ítélet (EU:C:2010:620, 39. pont), valamint Amazon.com International Sales és társai ítélet (EU:C:2013:515, 47. pont).

12 — Lásd: 2001/29 irányelv (35) preambulumbekezdése, valamint Stichting de Thuiskopie ítélet (EU:C:2011:397, 23. pont) és Amazon.com International Sales és társai ítélet (EU:C:2013:515, 20. és 40. pont).

13 — Lásd: Amazon.com International Sales és társai ítélet (EU:C:2013:515, 22. pont).

14 — Uo., 21. pont.

15 — Lásd e tekintetben: ACI Adam és társai ítélet (EU:C:2014:254, 38–40. pont), valamint az ezen ügyben ismertetett indítványom (C-435/12, EU:C:2014:1).

16 — Lásd: VG Wort és társai ítélet (EU:C:2013:426, 73. és 79. pont).

17 — Lásd: 2001/29 irányelv (32) preambulumbekezdése, valamint Padawan-ítélet (EU:C:2010:620, 36. pont) és ACI Adam és társai ítélet (EU:C:2014:254, 49. pont).

34. A Bíróság többek között úgy határozott, hogy a magáncélú másolat utáni díj többszörözésre alkalmas berendezések, készülékek és adathordozók tekintetében történő beszedésére alapított, a méltányos díjazás ellentételezését célzó rendszer csak akkor egyeztethető össze a „megfelelő egyensúly” követelményével, ha e berendezések, készülékek és adathordozók magáncélú többszörözésre alkalmasak, és ennélfogva hátrányt okozhatnak a védelem alatt álló művek jogosultjainak. [18]

35. Ily módon egy berendezés vagy készülék többszörözésre való puszta alkalmassága főszabály szerint elegendő a magáncélú másolat utáni díj alkalmazásának igazolására, amennyiben az említett berendezéseket vagy készülékeket magánfelhasználóként eljáró természetes személyek rendelkezésére bocsátották, anélkül hogy szükséges lenne bizonyítani, hogy e személyek valóban magáncélú másolást végeztek az említett berendezések vagy készülékek segítségével, és így ténylegesen hátrányt okoztak a jogosultaknak. [19] Ez az álláspont azon az elgondoláson alapszik, hogy a jogszabályi vélelem alapján teljes mértékben e természetes személyeket kell kedvezményezetteknek, és az említett berendezésekhez és készülékekhez köthető többszörözési funkció kiaknázóinak tekinteni. [20] E vélelmet kell alkalmazni úgy a többszörözésre szolgáló berendezésekre és készülékekre, mint a többszörözésre alkalmas adathordozókra.

36. Következésképpen, minthogy egyáltalán nem vitatott a mobiltelefonokban használt memóriakártyák alkalmassága arra, hogy természetes személyek művek vagy más védelem alatt álló teljesítmények többszörözésére alkalmas adathordozókként használják, a magáncélú másolat utáni díj ezen adathordozók tekintetében történő beszedése nem tekinthető jogellenesnek, amennyiben azt valóban természetes személyektől mint a díjfizetés egyedüli kötelezettjeitől magáncélra történő használat fejében szedik be. [21]

37. Ez azt jelenti, hogy a mobiltelefonokban használt memóriakártyák elsődleges vagy legfontosabb célja, mint olyan, nem vehető figyelembe e tekintetben. Közelebbről, az a körülmény, hogy a magáncélú másolás nem a mobiltelefonokban használt memóriakártyák elsődleges vagy legfontosabb céljainak egyike – feltéve, hogy ezen állítás bizonyítható –, nem lehet önmagában akadálya a méltányos díjazás említett kártyák tekintetében történő beszedésének, amennyiben e kártyák az említett célokra használhatók.

38. E tekintetben megfigyelhető, hogy noha a 2001/29 irányelv (38) preambulumbekezdésében pontosítja, hogy a digitális és az analóg magáncélú többszörözés közötti különbségeket kellőképpen figyelembe kell venni, mivel „[a] digitális magáncélú többszörözés valószínűleg jóval nagyobb mértékben terjed el, és gazdasági jelentősége is nagyobb lesz”, semmilyen különbséget nem tesz a többszörözésre alkalmas adathordozók elsődleges vagy legfontosabb célja alapján aszerint, hogy analóg vagy digitális adathordozókról van-e szó. Éppen ellenkezőleg, a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja különbségtétel nélkül valamennyi adathordozóra vonatkozik.

39. Levonható tehát az a következtetés, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal főszabály szerint nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely előírja a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj mobiltelefonokban használt memóriakártyák tekintetében történő beszedését, amennyiben megvalósul a védelem alatt álló teljesítmények jogosultjai és felhasználói különböző csoportjai között fenntartandó megfelelő egyensúly, és ennélfogva e díjszedés és az említett kártyák magáncélú többszörözésre történő vélelmezett használata között összefüggés áll fenn, mivel az említett kártyák elsődleges vagy legfontosabb céljának e tekintetben nincs hatása.

18 — Lásd: Padawan-ítélet (EU:C:2010:620, 52. pont).

19 — Uo. (53. és 54. pont).

20 — Uo. (55. és 56. pont).

21 — Mivel a kérdést előterjesztő bíróság hatodik kérdése pontosan e szempontra vonatkozik, azt a VI. részben fogom megvizsgálni.

C – A dán jogszabálynak a 2001/29 irányelv célkitűzéseivel való összhangjáról

40. A 2001/29 irányelv (31) preambulumbekezdése lényegében azt mondja ki, hogy a jogokkal kapcsolatos kivételekre és korlátozásokra vonatkozó tagállami szabályozások között fennálló különbségek közvetlen negatív hatást gyakorolnak a belső piac működésére, és a művek határokon átnyúló felhasználásának továbbfejlődése következtében még erőteljesebbé válhatnak. A 2001/29 irányelv (32) preambulumbekezdése egyébiránt rámutat arra, hogy a többszörözés jogával kapcsolatos kivételek és korlátozások ezen irányelvben előírt kimerítő jegyzéke kellően figyelembe veszi a tagállamok eltérő jogi hagyományait, ugyanakkor célja egy működőképes belső piac biztosítása. Pontosítja azt is, hogy „a tagállamoknak e kivételeket és korlátozásokat koherens módon kell alkalmazniuk".

41. A Bíróság e tekintetben úgy határozott, hogy a „kivételeknek biztosítaniuk kell a tagállamok eltérő jogi hagyományai közötti egyensúlyt és a belső piac zavartalan működését". Ez különösen azt jelenti, hogy noha a tagállamok eldönthetik, hogy bevezetik-e e kivételeket, a jogi hagyományaiknak megfelelően, ha egyszer már meghozták a döntést, hogy egy bizonyos kivételt bevezetnek, e kivételt következetesen kell alkalmazni, „oly módon, hogy az ne sérthesse a 2001/29 irányelv által a belső piac zavartalan működésének biztosítása érdekében követett célkitűzéseket. [22]

42. A kérdést előterjesztő bíróság feladata tehát annak vizsgálata, hogy a dán jogalkotó azon döntése, amely magáncélú másolat utáni díj beszedését írja elő a mobiltelefonokban használt memóriakártyák tekintetében, de nem írja elő az olyan adathordozók után, mint amilyenek az MP3-lejátszók és az iPodok, koherensnek tekinthető-e, azaz olyannak, amely többek között nem sérti a belső piac zavartalan működését. Ennek pontosítását követően helyénvalónak tűnik a kérdést előterjesztő bíróság számára néhány útmutatást adni azon vizsgálat feltételeit és terjedelmét illetően, amelyet e bíróságnak e tekintetben le kell folytatnia.

43. Először, teljesen egyértelmű, hogy azok a tagállamok, amelyek a méltányos díjazás rendszerének bevezetése mellett döntöttek, a 2001/29 irányelv erre vonatkozó minden előírása hiányában széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek az említett díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj meghatározására, amely díj ugyanúgy beszedhető a többszörözést lehetővé tévő készülékek tekintetében, mint például az e másolatokat tároló adathordozók után.

44. A jelen ügyben a dán jogalkotó teljesen jogszerű módon azt a döntést hozta, hogy előírja a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj gyártóktól és importőröktől való beszedését bizonyos számú, hang- és kép rögzítését lehetővé tévő, védelem alatt álló művek magáncélú másolására alkalmas adathordozó tekintetében.

45. A tagállamok e széles mérlegelési mozgásterét azonban korlátozza az a kötelezettség, amely annak biztosítását írja elő számukra, hogy az említett díjazás méltányos legyen, azaz formáját, részletszabályait és mértékét többek között a jogosultaknál a műveik vagy más védelem alatt álló teljesítményeik többszörözése miatt felmerülő esetleges kár figyelembevételével kell meghatározni. [23]

22 — Lásd: ACI Adam és társai ítélet (EU:C:2014:254, 33. és 34. pont).

23 — A 2001/29 irányelv Bíróság által értelmezett (35) preambulumbekezdésének megfelelően.

46. A 2001/29 irányelvnek kifejezetten a hang-, kép- és audiovizuális anyagok magáncélú többszörözésére vonatkozó kizárólagos jog alóli kivétellel kapcsolatos (38) preambulumbekezdése ad néhány útmutatást egyes olyan tényezőket illetően, amelyek figyelembe vehetők az e tekintetben lefolytatandó vizsgálat során, különösen az analóg adathordozókra történő magáncélú másolatok és a digitális adathordozókra történő magáncélú másolatok közötti különbségtétel szükségességére vonatkozóan. [24]

47. Márpedig az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, valamint a Bíróság elé terjesztett különböző írásbeli és szóbeli észrevételekből kitűnik, hogy a Dániában bevezetett méltányos díjazási rendszer a különböző adathordozók között nem analóg vagy digitális jellegük alapján tesz különbséget, hanem látszólag csupán aszerint, hogy eltávolíthatók-e (hangszalagok, CD-ROM, DVD, mobiltelefonokban használt memóriakártyák), vagy más berendezésekbe vagy készülékekbe vannak beépítve (MP3-lejátszók, iPodok). Egyébiránt az ügy aktájából nem tűnik ki, és soha nem is állították, hogy e különbségtétel művek és más védelem alatt álló teljesítmények többszörözésére szolgáló különböző adathordozók használatának viszonylagos, statisztikai adatokkal objektíven igazolt fontosságán, és e többszörözések jogosultakra gyakorolt gazdasági hatásain alapul.

48. Kétségkívül nem zárható ki, amint arra a finn kormány hivatkozott, hogy a mobiltelefonokban használt memóriakártyák eltérő kezelése igazolható egy objektív, többek között magának az adathordozónak az egyedi tulajdonságaira, használatának sajátosságaira, vagy pedig a bevezetett díjazási rendszer fő jellemzőire vonatkozó különbséggel.

49. A számítógépek, vagyis a digitális többszörözésre szolgáló berendezések vagy készülékek tekintetében magáncélú másolat utáni díj beszedését kizáró díjazási rendszer ily módon – amint arra a finn kormány rámutat – két ok miatt is igazolható. Egyrészt igazolhatja az a körülmény, hogy maguk az említett számítógépekkel magáncélú többszörözésre alkalmazható adathordozók az említett díj hatálya alá tartoznak. Másrészt igazolható lehet azzal a ténnyel, hogy nehéznek, sőt lehetetlennek tekinthető a számítógépek magán- illetve üzleti célú felhasználásának megkülönböztetése, és így a Padawan-ítélkezési gyakorlatból [25] következő követelményeknek való megfelelés.

50. Egy olyan méltányos díjazási rendszer ugyanakkor, amely az e díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj beszedését kizárólag a többszörözésre alkalmas eltávolítható adathordozók tekintetében írja elő, de e díj beszedését kizárja a készülékekbe vagy berendezésekbe beépített eltávolíthatatlan adathordozók után, nem tekinthető sem a 2001/29 irányelv célkitűzéseivel összeegyeztethetőnek, sem alkalmasnak arra, hogy megfeleljen a tagállamokra háruló eredménykötelemnek.

51. Az alapeljárásban a magáncélú másolat utáni díjat minden többszörözésre alkalmas adathordozó után levonják bizonyos készülékekbe vagy berendezésekbe beépített adathordozók kivételével, mint amilyenek az MP3-lejátszók és más iPodok, amelyeket kifejezetten audio- vagy videoanyagok lejátszására terveztek, és amelyekről joggal feltételezhető, hogy magánszemélyek általi megszerzésük esetén elsődlegesen, sőt kizárólag magáncélú többszörözésre szolgáló adathordozókként fogják használni.

52. Ilyen körülmények között nehezen lehet első látásra úgy tekinteni, hogy a dán szabályozás által megállapított magáncélú másolat utáni díj alkalmas a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja által követett célkitűzés megvalósítására, amely a jogosultak számára műveik vagy más védelem alatt álló teljesítményeik többszörözése miatt elszenvedett esetleges kárhoz képest megfelelő

24 — E szempontból hangsúlyozni lehet, hogy technológiai közeledés figyelhető meg a különböző digitális adathordozókban elhelyezett nagy méretű adattárolók között, ugyanis például a legújabb számítógépek merevlemezei [SSD-nek nevezett lemezek (Solid State Drive)] ugyanúgy több flash-memóriából (EEPROM vagy Electrically-erasable programmable read-only memory) állnak, mint a mobiltelefonokban használt memóriakártyák, és mint az iPod jellegű főbb digitális hordozható lejátszók.

25 — EU:C:2010:620, 52. pont. A kérdés e szempontjáról lásd a továbbiakban az előzetes döntéshozatalra előterjesztett hatodik kérdés vizsgálatát.

és hatékony méltányos díjazás biztosítása, a belső piac megzavarásának korlátozása és az információs társadalom Európai Unióban történő fejlődésének elősegítése által. Emellett a többszörözésre alkalmas eltávolíthatatlan adathordozók figyelembe nem vétele sem tűnik összhangban lévőnek a tagállamok azon kötelezettségével, hogy kellőképpen figyelembe kell venniük többek között a műszaki fejlődést, különösen a digitális magáncélú többszörözés tekintetében. [26]

53. Következésképpen azt javaslom a Bíróságnak, hogy akként határozzon, hogy a 2001/29 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely előírja a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj beszedését a többszörözésre alkalmas olyan eltávolítható adathordozók tekintetében, mint amilyenek a mobiltelefonokban használt memóriakártyák, kizárja azonban e díj beszedését a kifejezetten magáncélú többszörözésre tervezett és elsősorban arra használt készülékekbe vagy berendezésekbe beépített eltávolíthatatlan adathordozók esetében, anélkül hogy e kizárás objektíve indokolt lenne. A kérdést előterjesztő bíróság feladata e kizárás esetleges objektív indokainak értékelése, és azokból a következtetések levonása.

VI – **A magáncélú másolat utáni díj rendszerének általános szempontjairól (első, második és harmadik kérdés)**

54. A kérdést előterjesztő bíróság első három kérdése – amint azt már hangsúlyoztam – különböző, a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj rendszerére vonatkozó nagyon általános természetű kérdéseket vet fel, rákérdezve különösen – több esetkör megkülönböztetésével – a többszörözés forrásának (első kérdés), a hatásos műszaki intézkedések fennállásának (második kérdés), illetve az elszenvedett hátránynak (harmadik kérdés) a magáncélú másolat utáni díj beszedésére gyakorolt hatására.

55. Az első kérdésben a kérdést előterjesztő bíróság tehát megkülönbözteti az olyan fájlok felhasználásával végzett többszörözések eseteit, amelyek felhasználását engedélyezték, aszerint hogy az említett engedélyezésre díjazás fejében került-e sor, vagy sem (első kérdés, a) és b) pont). Ezt követően a kérdést előterjesztő bíróság szembeállítja a különböző adathordozókon (CD-ROM, DVD, MP3-lejátszók, számítógép) tárolt fájlok felhasználásával végzett többszörözéseket, aszerint hogy ezen adathordozókat védik-e hatásos műszaki intézkedések, vagy sem (első kérdés, c) és d) pont, továbbá második kérdés). Végül a kérdést előterjesztő bíróság utal a harmadik személyek adathordozóin tárolt fájlok felhasználásával megvalósított többszörözésekre (első kérdés, e) pont), a többek között az internetről származó jogellenes forrás felhasználásával megvalósított többszörözésekre (első kérdés, f) pont), valamint a más módon jogszerű források felhasználásával végzett többszörözésekre (első kérdés, g) pont).

56. Már itt megfigyelhető, hogy a Bíróságnak korábban volt alkalma határozni az első kérdés c) és d), [27] valamint f) pontjában, [28] és legalább részben az első kérdés a) és b) pontjában [29] szereplő különböző esetekről.

26 — Lásd a 2001/29 irányelv (5) és (39) preambulumbekezdését.

27 — VG Wort és társai ítélet (EU:C:2013:426, 48–58. pont).

28 — ACI Adam és társai ítélet (EU:C:2014:254, 20–58. pont).

29 — VG Wort és társai ítélet (EU:C:2013:426, 30–40. pont).

A – *A többszörözés díjazástól függővé tett vagy nem tett engedélyezésének hatása (első kérdés, a) és b) pont)*

57. Első kérdésének a) és b) pontjában a kérdést előterjesztő bíróság azt szeretné megtudni, hogy a 2001/29 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy valamely tagállami szabályozás előírhatja a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díjnak a jogosultak által engedélyezett magáncélú többszörözések tekintetében történő beszedését, amely engedélyezésre adott esetben díjazástól függően kerül sor.

58. VG Wort és társai ítéletében [30] a Bíróság általánosságban úgy határozott, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (2), illetve (3) bekezdésében foglalt kivétel vagy korlátozás szempontjából egy esetleges olyan cselekménynek, amellyel a jogosult engedélyezte művének vagy más, védelem alatt álló teljesítményének többszörözését, nincs semmiféle hatása a méltányos díjazásra.

59. A Bíróság azonban az említett ítéletben csak az engedélyezésnek a méltányos díjazásra gyakorolt hatásáról határozott, de nem határozott az adott esetben díjazástól függővé tett engedélynek, vagy pontosabban, a díjazás ellenében adott vagy a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett méltányos díjazást kifejezetten magában foglaló engedélynek a hatásáról, amely eset világosan szerepel a kérdést előterjesztő bíróság első kérdésének a) pontjában. Még általánosabban, a Bíróságnak még nem volt alkalma határozni a jogosultak és a felhasználók által visszterhesen kötött felhasználási megállapodásoknak a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj beszedésére gyakorolt hatásáról, és különösen a kereskedelemben jogszerűen szerzett művekről készült fájlok felhasználására és többszörözésére vonatkozó engedélyeknek az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban kifejezetten érintett jogszerű letöltési helyekre gyakorolt hatásáról.

60. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a 2001/29 irányelv (35) preambulumbekezdése pontosítja, hogy „[a]mennyiben a jogosultak már valamilyen formában – például egy felhasználási díj részeként – díjazásban részesültek, külön vagy további díjazás őket nem illetheti meg”.

61. E preambulumbekezdésből az következhet, hogy a 2001/29 irányelv a tagállamokra bízza a mindenfajta túlfizetés elkerülésének lehetőségéről való döntést, azaz az arról való gondoskodást, hogy a felhasználóknak ne kelljen kétszer megfizetniük a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díjat, először a műveket tartalmazó fájlok kereskedelemben való jogszerű megszerzésekor, és másodszor a többszörözésre alkalmas adathordozók megszerzésekor, amely eset, úgy tűnik, az alapeljárásban fennáll.

62. A feltételes mód használata [31] és főként minden más pontosításnak és minden kifejezett rendelkezésnek a 2001/29 irányelvből való hiánya ugyanis nem csupán a tagállamok e tekintetben élvezett lehető legnagyobb szabadságának, hanem teljes mértékű diszkrecionális jogkörének elismerése mellett is szól.

63. A 2001/29 irányelv ilyen értelmezése azonban számomra nem tűnik elfogadhatónak, amennyiben megsértené az említett irányelv által követett célkitűzéseket. Közelebbről, érintené magát a jogosultakat a magáncélú többszörözés miatt ért hátrány megfelelő ellentételezésére irányuló méltányos díjazás elvét. Tágabb összefüggésben sértené a jogok és érdekek között jelenleg fennálló megfelelő egyensúly fenntartását, amely azt vonja maga után, hogy a méltányos díjazás az említett hátrány ellenértéke, és annak megfelelően számítják ki és szedik be.

30 — EU:C:2013:426, a rendelkező rész 2. pontja.

31 — Ez mindenesetre az én olvasatom a 2001/29 irányelv (35) preambulumbekezdéséről a különböző nyelvi változatokban megállapítható eltérések ellenére. Lásd például a spanyol („puede ocurrir que no haya que efectuar un pago específico o por separado”), német („kann gegebenenfalls keine spezifische oder getrennte Zahlung fällig sein”) vagy francia („un paiement spécifique ou séparé pourrait ne pas être dû”) nyelvi változatot, és az angol („no specific or separate payment may be due”) vagy olasz nyelvi változatot („ciò non può comportare un pagamento specifico o a parte”).

64. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2001/29 irányelv (45) preambulumbekezdése pontosítja azt, hogy „[a 2001/29 irányelv] 5. cikk[e] (2), (3) és (4) bekezdésében szabályozott kivételek és korlátozások […] nem akadályozzák olyan szerződéses viszonyok létrejöttét, amelyek célja a jogosultak számára méltányos díjazás biztosítása, feltéve hogy ezt a nemzeti jog megengedi”.

65. Következésképpen abban a többé-kevésbé valószínű esetben, amelyben megállapítható, hogy a jogosultak kifejezetten engedélyezték a védelem alatt álló művek magáncélú többszörözését, és az említett engedélyért e jogcímen díjat vagy bármilyen más egyenértékű méltányos díjazást kell fizetni, az ilyen többszörözésért nem szedhető be további méltányos díjazás. [32]

66. Kétségtelen, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában szabályozott méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj rendszerének bevezetése, amely biztosítja azt, hogy nem szedhető be olyan fájlok felhasználásával végzett magáncélú többszörözések után, amelyek magáncélú másolását az említett díjazásával egyenértékű díj fejében engedélyezték, nyilvánvalóan jelentős és nagyon valóságos gyakorlati nehézségeket rejt magában, különösen ha az említett díjat a többszörözésre szolgáló adathordozók után ezek gyártóitól és importőreitől szedik be, amely eset az alapeljárásban fennáll, az említett adathordozók természetes személyek által magáncélra történő használatára vonatkozó vélelem alapján. [33]

67. E gyakorlati nehézségek azonban – a jelen indítvány 66. pontjában felsorolt feltételek alapján – nem igazolhatják a méltányos díjazás kétszeri beszedését. [34] Ellenkezőleg, a tagállamok feladata különösen illetékességi területükön rendelkezni olyan lehetőségről, hogy egy védelem alatt álló mű magáncélú többszörözéséért kettős alapon járó méltányos díjazás megfizetésére felszólított természetes személy e díjazás visszatérítését kérheti és megkaphatja.

68. Az előbbiekben kifejtettekből az következik, hogy a 2001/29 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely előírja az irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában szabályozott méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj beszedését a jogosultak által kifejezetten engedélyezett magáncélú többszörözések tekintetében, amelyekért e jogcímen díjat vagy bármilyen más egyenértékű méltányos díjazást fizettek meg fizetni.

B – *A hatásos műszaki intézkedések hatásáról (első kérdés, c) és d) pontja, valamint második kérdés)*

69. Első kérdésének c) és d) pontjával a kérdést előterjesztő bíróság azt szeretné megtudni, hogy a 2001/29 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely aszerint írja elő az 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában szabályozott méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj beszedését a védelem alatt álló művekről készült fájlok magáncélú többszörözései után, hogy e műveket védik-e hatásos műszaki intézkedések, vagy

32 — Megfigyelhető, hogy a Bizottság felhívására, amely 2011. május 24-én közzétett *A szellemitulajdon-jogok egységes piaca – A kreativitás és az innováció ösztönzése Európában a gazdasági növekedés elősegítése, minőségi munkahelyek teremtése, valamint kimagasló színvonalú termékek és szolgáltatások biztosítása céljából* (COM(2011)287 végleges, 3.3.4. pont) című közleményében bejelentette azon szándékát, hogy magas szintű független képviselőt jelöl ki annak érdekében, hogy az érdekeltek megállapodjanak a magáncélú másolat utáni díj egyes szempontjairól, A. Vitorino ajánlásokat adott ki, amelyek közül egy kifejezetten erre a kérdésre vonatkozik. Az első ajánlása ugyanis annak egyértelmű elismerését javasolja, hogy az online szolgáltatások révén – tehát a jogosultak engedélyével – megszerzett művek magáncélú többszörözése nem okoz semmilyen hátrányt a jogosultaknak, és ezért nem von maga után semmilyen, magáncélú másolat utáni díj formájában fizetendő díjazást (lásd különösen a 6–8. pontot). Lásd: Recommendations resulting from the Mediation on Private Copying and Reprography Levies című dokumentum a http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/levy_reform/130131_levies-vitorino-recommendations_en.pdf internetes címen.

33 — E kérdést közelebbről a VI. részben fogom megvizsgálni.

34 — Megfigyelhető, hogy a Bíróság többek között az Amazon.com International Sales és társai ítéletében (EU:C:2013:515, 65. pont) már megfogalmazta azt az álláspontot, amely szerint a 2001/29 irányelvvel ellentétes a méltányos díjazás kétszeri fizetése, és visszatérítési kötelezettséget keletkeztethet. Ezen ítéletben ugyanis a Bíróság úgy határozott, hogy a magáncélú másolat utáni díjnak az egyik tagállamban használt, de egy másik tagállamban az interneten vásárolt többszörözésre alkalmas adathordozó tekintetében történő megfizetésére felhívott személy kérheti és megkaphatja a második tagállamban esetlegesen megfizetett díj visszatérítését.

sem. Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság ezenkívül azt szeretné megtudni, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában előírt méltányos díjazásra vonatkozó tagállami jogszabálynak milyen módon kell figyelembe vennie az említett irányelv 6. cikkében szabályozott hatásos műszaki intézkedéseket.

70. VG Wort és társai ítéletében,[35] a Bíróság először pontosította, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában hivatkozott műszaki intézkedések célja a jogosultak által nem engedélyezett cselekmények megakadályozása, vagyis e rendelkezés megfelelő alkalmazásának biztosítása, és ezáltal mindazon cselekmények megakadályozása, amelyek nem tartják tiszteletben az említett rendelkezésben előírt szigorú feltételeket.

71. Ezt követően a Bíróság lényegében úgy határozott, hogy sem az a körülmény, hogy egy tagállam nem biztosította az általa bevezetett magáncélú másolatra vonatkozó kivétel megfelelő alkalmazását a jogosultak által nem engedélyezett cselekmények korlátozásával,[36] sem pedig az a körülmény, hogy az említett jogosultak nem alkalmazták azokat a hatásos műszaki intézkedéseket, amelyeket saját maguk is igénybe vehetnek,[37] nem szünteti meg az említett irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában előírt méltányos díjazásra vonatkozó feltétel alkalmazhatóságát.

72. Ezen ítéletből ily módon kitűnik, hogy a 2001/29 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy az a magáncélú másolat utáni díj beszedését hatásos műszaki intézkedések jogosultak általi használatától függetlenül lehetővé teszi, amely mindenesetre választ ad a kérdést előterjesztő bíróság első kérdésének c) és d) pontjára.

73. Ez még pontosabban azt jelenti, hogy az a körülmény, hogy a jogosultak védelem alatt álló műveik engedély nélküli mindenfajta felhasználásának megakadályozása céljából igénybe vették-e a rendelkezésre álló hatásos műszaki intézkedéseket, vagy azokat nem vették igénybe, nincs hatással arra a kötelezettségre, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdése b) pontjának alkalmazásával méltányos díjazást kell biztosítani számukra műveik magáncélú többszörözései miatt. Méltányos díjazás és hatásos műszaki intézkedések tehát tökéletesen létezhetnek egyidejűleg, az ilyen intézkedések használata adott esetben csak a méltányos díjazás mértékére, azaz számítási módjára és összegére van hatással.[38]

74. Ez a hatás ugyanakkor az, amelyre a kérdést előterjesztő bíróság második kérdése vonatkozik.

75. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy 2001/29 irányelv előírja a tagállamok számára, hogy a magáncélú többszörözéssel kapcsolatos kivétel alkalmazása során a tagállamoknak kellőképpen figyelembe kell venniük a műszaki és gazdasági fejleményeket, különösen a digitális magáncélú többszörözés és a díjazási rendszerek tekintetében, amennyiben rendelkezésre állnak hatásos műszaki intézkedések.[39]

76. Ugyanakkor, bár a 2001/29 irányelv utal a műszaki intézkedések méltányos díjazás alkalmazása során történő figyelembevételének[40] vagy a méltányos díjazás műszaki intézkedések alkalmazása során történő figyelembevételének[41] szükségességére, ezen utalások sem egyik, sem másik esetben nem adnak semmilyen információt arra vonatkozóan, hogy mit jelent konkrétan ez a figyelembevétel.

35 — EU:C:2013:426, 51. pont. Lásd továbbá: ACI Adam és társai ítélet (EU:C:2014:254, 43. pont).

36 — Lásd: VG Wort és társai ítélet (EU:C:2013:426, 52–54) és ACI Adam és társai ítélet (EU:C:2014:254., 44. pont).

37 — Lásd: VG Wort és társai ítélet (EU:C:2013:426, 55– 57).

38 — Lásd továbbá ebben az értelemben: Sharpston főtanácsnok VG Wort és társai ügyben ismertetett indítványa (C-457/11–C-460/11, EU:C:2013:34, 95. pont).

39 — Lásd a 2001/29 irányelv (5) és (39) preambulumbekezdését.

40 — Lásd a (35) és (39) preambulumbekezdést.

41 — Lásd az (52) preambulumbekezdést.

77. Ebből az következik – amint azt Sharpston főtanácsnok a VG Wort és társai ügyben ismertetett indítványában kiemelte [42] –, hogy a tagállamok mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek e figyelembevétel részletszabályainak, valamint terjedelmének úgy a 2001/29 irányelv célkitűzéseivel, mint tágabb összefüggésben, az uniós joggal összhangban való meghatározását illetően.

78. E megközelítés alapján a Bíróságnak nem feladata rámutatni arra a kérdést előterjesztő bíróság számára – amint azt a második kérdés felveti –, hogy a tagállamoknak ezen előírást hogyan kell konkrétan végrehajtaniuk. Legfeljebb bizonyos olyan útmutatásokat adhat, amelyek lehetővé teszik adott esetben a kérdést előterjesztő bíróság számára annak megállapítását, hogy az említett figyelembevétel a nemzeti jogban érvényre juttatásának és konkrét végrehajtásának részletszabályai összeegyeztethetők-e a 2001/29 irányelvvel, aminek vizsgálata kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

79. Ennélfogva úgy ítélem meg, hogy a jelen indítvány 72. pontjában javasolt következtetésen kívül a kérdést előterjesztő bíróság második kérdésére nem kell külön választ adni.

80. Következésképpen azt javaslom a Bíróságnak, hogy határozzon úgy, hogy a 2001/29 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy sem a védelem alatt álló művekről készült fájlokat védő hatásos műszaki intézkedések használata, sem e használat hiánya nincs hatással az említett irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában szabályozott méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj beszedésére.

C – *A magáncélú másolat forrásának hatásáról (első kérdés, e), f) és g) pont)*

81. Első kérdésének e), f) és g) pontjában a kérdést előterjesztő bíróság azt szeretné megtudni, hogy a 2001/29 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes egy olyan nemzeti szabályozás, amely előírja a magáncélú másolat utáni díj beszedését a harmadik személyekhez tartozó forrásokból (első kérdés, e) pont), jogellenes forrásokból (első kérdés, f) pont) vagy jogszerű forrásokból (első kérdés, g) pont) megvalósított magáncélú többszörözések után.

82. ACI Adam és társai ítéletében [43] a Bíróság úgy határozott, hogy az olyan nemzeti szabályozás, mely nem tesz különbséget azon esetek között, amelyekben a magáncélú többszörözésre jogszerű forrásból, illetve amelyekben jogellenes forrásból került sor, összeegyeztethetetlen a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjával. Az első kérdés f) pontjára tehát válaszolni lehet az említett ítéletre és különösen ezen ítélet rendelkező részének 1. pontjára történő utalással.

83. Ezzel szemben, amennyiben a kérdést előterjesztő bíróság nem ad semmilyen útmutatást azon helyzeteket illetően, amelyekre első kérdésének g) pontjában utal, a Bíróság nehezen adhat a kérdést előterjesztő bíróság számára hasznos és részletes választ.

84. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis nem szolgál pontosítással az általa hivatkozott „jogszerűen másolt fájlok”, „jogszerű forrásból” vagy „engedély nélkül” kifejezések értelmét illetően. Arra sem mutat rá különösen, hogy ilyen fájlok milyen körülmények között és milyen feltételekkel szerezhetők meg, használhatók és adott esetben másolhatók. Nem lehet tehát megállapítani azt, hogy magáncélú többszörözésük hátrányt okozhat-e a jogosultaknak, és ennélfogva igazolhatja-e a fent hivatkozott, a Bíróság által többek között a Padawan-ítéletben [44] és a Stichting de Thuiskopie ítéletben [45] kialakított elvek értelmében vett méltányos díjazás beszedését.

42 — EU:C:2013:34, 104. pont.

43 — EU:C:2014:254.

44 — EU:C:2010:620.

45 — EU:C:2011:397.

85. Ilyen körülmények között és ugyanezen indokok alapján az ACI Adam és társai ítélet [46] *a contrario* olvasatával e kérdésre nem adható válasz. Pusztán az a körülmény, hogy a magáncélra többszörözött fájlok ezen ítélet értelmében nem lehetnek jogszerűtlenek, nem elegendő annak megállapításához, hogy e fájlok méltányos díjazás beszedéséhez vezethetnek.

86. Már csak az első kérdésnek a harmadik személyekhez tartozó forrásokból megvalósított magáncélú többszörözésekre vonatkozó e) pontját kell megvizsgálni.

87. Mindenekelőtt meg kell jegyezni, hogy e kérdés – a Bizottság állításával ellentétben – nem arra a helyzetre vonatkozik, amelyben egy személy megbíz egy harmadik személyt védelem alatt álló művek részére történő magáncélú többszörözésével. [47] Épp ellenkezőleg, magából a szövegéből egyértelműen kitűnik, hogy a kérdés olyan helyzetekre vonatkozik, amelyekben valamely személy művek vagy más védelem alatt álló teljesítmények többszörözését harmadik személyhez „tartozó” forrásokból, azaz lényegében harmadik személy tulajdonában álló és abban maradó CD-ROM-ot vagy DVD-t vagy védelem alatt álló művekről készült olyan fájlokat többszöröz, amelyek felhasználási engedélyei a magáncélú többszörözést megvalósító személyhez képest harmadik személy tulajdonát képezik.

88. E megközelítés alapján elképzelhető az első kérdés e) pontjára az első kérdés f) pontjára adott válasszal azonos válasz adása, ha elfogadható, és amilyen mértékben elfogadható, hogy hasonló helyzetekre vonatkoznak.

89. Ily módon úgy tekinthető, hogy – a kérdést előterjesztő bíróság felsorolását alapul véve – a harmadik személyekhez tartozó DVD-n, CD-ROM-on, MP3-lejátszón vagy akár számítógépeken lévő fájlok felhasználásával megvalósított többszörözések főszabály szerint teljesen hasonlóak az interneten jogellenesen terjesztett művek felhasználásával megvalósított többszörözésekhez. [48]

90. Az ilyen többszörözéseket megvalósító személyek ezekben az esetekben a többszörözések forrásainak nem tulajdonosai (az olyan fizikailag létező tárgyak esetében, mint a CD-ROM-ok és a DVD-k) vagy felhasználói engedély-jogosultjai (az olyan fizikailag nem létező tárgyak esetében, mint az internetes értékesítést szolgáló honlapokra jogszerűen feltöltött fájlok), oly módon, hogy az ilyen körülmények között megvalósított többszörözések semmi esetre sem tartozhatnak a magáncélú többszörözés hatálya alá.

91. Egy ilyen összehasonlítás azonban mégsem teljesen magától értetődő.

92. Egyrészt nem tagadható, hogy védelem alatt álló műveknek az interneten a jogosultak engedélye nélkül, határozatlan és korlátlan számú személy részére szabadon hozzáférhetővé tétele („uploading”) nem hasonlítható egy vagy több CD-ROM vagy DVD szűk – minden esetben korlátozott – családi vagy akár baráti körben való kölcsönzéséhez. Az sem tagadható, hogy az interneten szabadon hozzáférhető fájlok felhasználásával megvalósított többszörözések („downloading”) nem hasonlíthatók egy vagy több, valamely rokon, barát vagy akár egyszerű ismerős által kölcsönzött CD vagy DVD felhasználásával megvalósított többszörözésekhez.

93. Másrészt nem hagyható figyelmen kívül az, hogy a védelem alatt álló művekről készült fájlokat tartalmazó nagy méretű adattárolóval ellátott készülék vagy berendezés (számítógépek, merevlemezek, MP3-lejátszók vagy más iPodok, sőt, nagy teljesítőképességű memóriakártyák) kölcsönzése és az említett fájlok harmadik személyek, azaz olyan személyek általi többszörözése, akik nem jogosultjai az

46 — EU:C:2014:254.

47 — Megfigyelhető, hogy bár a 202. törvény 12. cikkének (1) bekezdése lehetővé teszi másolatok „készíttetését”, az említett cikk (4) bekezdése jelentősen korlátozza e lehetőséget, kizárva egy harmadik személy többek között zenei művekről, filmművészeti alkotásokról vagy irodalmi alkotásokról való másolatok készítésével való megbízására vonatkozó jogot.

48 — A Bíróság által ACI Adam és társai ítéletében használt kifejezés alapján (EU:C:2014:254., 35. pont).

e készülékekben vagy berendezésekben lévő fájlok felhasználására vonatkozó engedélyeknek, köztes helyzeteket jelentenek, amelyek nem hasonlíthatók sem az egyik (internetre történő „uploading" vagy internetről történő „downloading"), sem a másik (fizikailag létező adathordozók szűk körű kölcsönzése és azokra történő másolás) fent vázolt esethez.

94. Másképp fogalmazva, nem tűnik lehetségesnek egyetlen és egységes választ adni a kérdést előterjesztő bíróság kérdésére, és több különbségtétel és pontosítás szükséges, többek között a többszörözések forrása és azon helyzetek alapján, amelyekben e többszörözésekre sor kerül.

95. Ezt pontosítva úgy tűnik, hogy a dán szabályozás tartalmaz bizonyos választ e tekintetben. Ily módon a 202. törvény 12. cikkének (1) bekezdése kizárólag a művekről készült magáncélú egyedi másolatokat engedélyezi, amelyek más célra nem használhatók fel. Úgy tűnik, pusztán az egyedi másolatokra történő ilyen utalással a dán szabályozás megkülönbözteti a művek korlátozott számú, pontos többszörözéseit, amelyek a magáncélú másolat hatálya alá tartoznak, a művek többszöri, nagyszámú többszörözéseitől, amelyek nem tartoznak a magáncélú másolat hatálya alá. Egyébiránt a 202. törvény 12. cikkének (3) bekezdése kifejezetten előírja, hogy „a szerző hozzájárulása nélkül haszonkölcsönbe adott vagy bérelt példány alapján nem lehet digitális formában másolatokat készíteni". Úgy tűnik, a dán szabályozás ily módon kizárja a harmadik személyekhez tartozó példányok felhasználásával megvalósított többszörözéseket, nem pontosítva azonban azt, hogy üzleti és kereskedelmi célból eljáró harmadik személyekről van szó, vagy minden harmadik személyről, beleértve a rokonokat, a barátokat, sőt a magánjellegű célból eljáró ismerősöket.

96. A nemzeti jog értelmezésére egyedül jogosult kérdést előterjesztő bíróság feladata mindenesetre annak meghatározása, hogy mit kell „egyedi másolatok" és „kölcsönzött példány" alatt érteni, pontosítva azt, hogy az említett nemzeti jogot a 2001/29 irányelv fényében kell értelmeznie, és a felsorolt eseteket a fent hivatkozott, a Bíróság által Padawan-ítéletében [49] és a Stichting de Thuiskopie ítéletében [50] kialakított elvek alapján, továbbá a 2001/29 irányelv 5. cikke (5) bekezdése rendelkezéseinek figyelembevételével kell megvizsgálnia.

D – *A hátrány minimális jellegének hatásáról (harmadik kérdés)*

97. Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt szeretné megtudni, hogy a 2001/29 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely előírja a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj beszedését az olyan magáncélú többszörözések tekintetében, amelyek a jogosultaknak csak minimális hátrányt okoznak. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben különösen azt szeretné megtudni, hogy mit kell érteni a 2001/29 irányelv (35) preambulumbekezdésében szereplő kifejezés alatt.

98. A 2001/29 irányelv (35) preambulumbekezdésében utal a tagállamok azon lehetőségére, amely szerint olyan helyzetekben, amikor a jogosultaknak okozott hátrány csak minimális lenne, előírhatják a méltányos díjazás beszedésének mellőzését, anélkül azonban, hogy meghatározná az ily módon érintett eseteket, valamint a hátrány minimális jellegének megállapítását lehetővé tévő szempontokat. [51]

99. Ebből az következik, hogy azok a tagállamok, amelyek a magáncélú másolatra vonatkozó kivétel bevezetése mellett döntöttek, a legszélesebb mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek a méltányos díjazás minimális hátrány esetén való beszedésétől eltérő rendelkezések elfogadására, pontosítva azt, hogy mindenképpen puszta lehetőségről, és nem kötelezettségről van szó. E körülmények között nem kifogásolható egy tagállammal szemben az, ha nem írt elő ilyen eltérést.

49 — EU:C:2010:620.

50 — EU:C:2011:397.

51 — A 2001/29 irányelv előkészítő munkák sem adnak további útmutatást. A Bíróságnak mindezidáig nem igazán volt alkalma e tekintetben határozni, bár Padawan-ítéletének 39. és 46. pontjában utal a minimális hátrányra (EU:C:2010:620).

100. Következésképpen az a körülmény, hogy a mobiltelefonokban használt memóriakártyákra történő másolás a jogosultaknak csak minimális hátrányt okoz, ha megalapozott, főszabály szerint önmagában nem akadályozhatja meg a magáncélú másolat utáni díj e memóriakártyák tekintetében történő, valamely tagállam általi beszedését.

101. Ennélfogva azt javaslom a Bíróságnak, hogy akként határozzon, hogy a 2001/29 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely előírja a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj beszedését az olyan magáncélú többszörözések tekintetében, amelyek a jogosultaknak csak minimális hátrányt okoznak.

VII – **A magáncélú másolat utáni díj beszedésének részletszabályairól (hatodik kérdés)**

102. A kérdést előterjesztő bíróság hatodik kérdése több egymáshoz szorosan kapcsolódó alkérdést tartalmaz, amelyek mindegyike a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában előírt méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj beszedésének részletszabályaira vonatkozik.

103. A kérdést előterjesztő bíróság mindenekelőtt azt az alapvető kérdést teszi fel (hatodik kérdés, a) pont), hogy lényegében a 2001/29 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely feltétlen kötelezettséget ír elő a mobiltelefonokban használt memóriakártyák gyártói és/vagy importőrei számára a magáncélú másolat utáni díjnak e kártyák tekintetében történő megfizetésére, azaz anélkül, hogy az említett kártyákat üzleti fogyasztóknak értékesítő e gyártóknak és/vagy importőröknek tudomásuk lenne arról, hogy az említett vállalkozások e kártyákat magánszemélyeknek vagy üzleti fogyasztóknak értékesítik tovább.

104. A kérdést előterjesztő bíróság ezt követően lényegében azt szeretné megtudni, hogy az ezen alapvető kérdésre adott válasz eltérő lenne-e, és milyen mértékben, ha az ilyen kötelezettség egyes esetekben nem lenne feltétlen (hatodik kérdés, b) és c) pont). A kérdést előterjesztő bíróság ily módon különböző helyzeteket vázol fel, amelyekben a gyártónak, az importőrnek és/vagy a forgalmazónak – a kérdést előterjesztő bíróság által felsorolt bizonyos körülmények között, bizonyos feltételekkel és bizonyos részletszabályok szerint – vagy nem kellene megfizetnie a magáncélú másolat utáni díjat, vagy részükre visszatéríthető lenne a szakmai célokra használt memóriakártyák tekintetében fizetett magáncélú másolat utáni díj.

105. A Bíróságnak a jelen indítvány 23–32. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatából, és különösen a Padawan-ítéletből[52] kitűnik, hogy az olyan tagállami szabályozás, amely előírja a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában szabályozott méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díjnak a többszörözésre alkalmas adathordozók tekintetében történő beszedését, csak akkor egyeztethető össze a megfelelő egyensúly követelményével, ha az említett adathordozók magáncélú másolásra alkalmasak, ha feltétlen kapcsolat van az említett díjnak az említett adathordozók tekintetében történő alkalmazása és azok magáncélú többszörözésre történő használata között.

106. Ebből az következik, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan magáncélú másolat utáni díj, amelyet anélkül szednek be a többszörözésre alkalmas adathordozók gyártóitól és importőreitől, hogy figyelembe vennék ezen adathordozók végső megszerzőinek minőségét, valamint az adathordozók használatát, és közelebbről anélkül, hogy megkülönböztetnék azokat az eseteket, amelyekben az említett adathordozókat természetes személyek magáncélú másolás céljára szerzik meg, azoktól az esetektől, amelyekben más személyek a magáncélú másolás céljaitól nyilvánvalóan eltérő célokra szerzik meg, nincs összhangban a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjával.

52 — EU:C:2010:620, 52 és 53. pont.

107. Kétségtelen, hogy ugyanebben a Padawan-ítéletben [53] a Bíróság elismerte, hogy figyelemmel a magáfelhasználók beazonosításának, valamint az arra való kötelezésüknek gyakorlati nehézségeire, hogy megtérítsék a magáncélú többszörözés miatt okozott hátrányt a jogosultaknak, a tagállamok a méltányos díjazás ellentételezése érdekében bevezethetik a magáncélú másolat után járó díjat a magáncélú felhasználóktól eltérő más személyek tekintetében, amennyiben az említett személyek áthárithatják az említett díj költségét az említett magáncélú felhasználókra.

108. Ilyen körülmények között nem zárható ki teljesen az, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely előírja a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díjnak a többszörözésre alkalmas adathordozók tekintetében történő, ezen adathordozók gyártóitól és importőreitől való beszedését, összhangban lehet a védelem alatt álló teljesítmények jogosultjainak és felhasználóinak érdekei között megteremtendő megfelelő egyensúllyal, amennyiben az említett gyártók és importőrök ténylegesen áthárithatják az említett díjat az említett adathordozókat megszerző és azokat magáncélú másolásra felhasználókra, vagy pedig részükre visszatéríthető lenne a díj, ha az említett adathordozókat a magáncélú másolás céljaitól nyilvánvalóan eltérő célokra szerzik meg.

109. A kérdést előterjesztő bíróság azonban nem adott a Bíróságnak semmilyen olyan tájékoztatást, amely lehetővé tenné annak pontos és részletes meghatározását, hogy az alapügyben alkalmazandó nemzeti szabályozás biztosítja-e azt, hogy az általa bevezetett magáncélú másolat utáni díjat végső soron ténylegesen az említett 5. cikk (2) bekezdésének b) pontjában előírt méltányos díjazás ellentételezésére főszabály szerint köteles személyek fizetik meg, azaz a jelen esetben a többszörözésre alkalmas adathordozókat védelem alatt álló művek magáncélú többszörözésének megvalósítása érdekében megszerző természetes személyek.

110. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat ily módon a 202. törvény 39. cikkének idézésére szorítkozik, amely előírja, hogy díjazást köteles fizetni az, aki kereskedelmi célból hangszalagot, videoszalagot vagy más olyan eszközt állít elő vagy importál, amelyre hang vagy kép rögzíthető. Ezzel szemben a magában a hatodik kérdésben felvázolt különböző helyzeteken kívül az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem tartalmaz semmilyen konkrét és pontos útmutatást sem azon körülményekre vonatkozóan, amelyek között a gyártók, az importőrök vagy pedig a forgalmazók esetleg mentesülhetnek a díjfizetés alól, sem azon konkrét részletszabályokat illetően, amelyek alapján a díj részükre esetleg visszatéríthető lehet.

111. Mindenesetre egyedül a kérdést előterjesztő bíróság feladata ugyanakkor a Bíróság által adott, a 2001/29 irányelv értelmezésére vonatkozó szempontok fényében annak értékelése, hogy a nemzeti szabályozás összeegyeztethető-e a 2001/29 irányelv előírásaival.

112. Következésképpen azt javaslom a Bíróságnak, hogy a kérdést előterjesztő bíróság hatodik kérdésére annak megállapításával válaszoljon, hogy a 2001/29 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal főszabály szerint nem ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely előírja a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díjnak a többszörözésre alkalmas adathordozók tekintetében történő, ezen adathordozók gyártóitól és importőreitől való beszedését, amennyiben az említett gyártók és importőrök ténylegesen áthárithatják e díjat az említett adathordozókat magáncélú másolás céljára megszerző felhasználókra, vagy részükre visszatéríthető a díj, ha az említett adathordozókat a magáncélú másolás céljaitól nyilvánvalóan eltérő célokra szerzik meg. A kérdést előterjesztő bíróság feladata e körülmények értékelése, és azokból a következtetések levonása.

53 — EU:C:2010:620, 46–50. Lásd továbbá: Stichting de Thuiskopie ítélet (EU:C:2011:397, 27. és 28. pont).

VIII – **Végkövetkeztetések**

113. A fenti megállapításokra tekintettel azt javaslom a Bíróságnak, hogy az Østre Landsret kérdéseire a következőképpen válaszoljon:

1) Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal főszabály szerint nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely előírja a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj mobiltelefonokban használt memóriakártyák tekintetében történő beszedését, amennyiben megvalósul a védelem alatt álló teljesítmények jogosultjai és felhasználói különböző csoportjai között fenntartandó megfelelő egyensúly, és ennélfogva e díjszedés és az említett kártyák magáncélú többszörözésre történő vélelmezett használata között összefüggés áll fenn, mivel az említett kártyák elsődleges vagy legfontosabb céljának e tekintetben nincs hatása.

   Mindazonáltal a 2001/29 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely előírja a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj beszedését a többszörözésre alkalmas olyan eltávolítható adathordozók tekintetében, mint amilyenek a mobiltelefonokban használt memóriakártyák, kizárja azonban e díj beszedését a kifejezetten magáncélú többszörözésre tervezett és elsősorban arra használt készülékekbe vagy berendezésekbe beépített eltávolíthatatlan adathordozók esetében, anélkül hogy e kizárás objektíve indokolt lenne.

   A kérdést előterjesztő bíróság feladata e kizárás esetleges objektív indokainak értékelése, és azokból a következtetések levonása.

2) A 2001/29 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely előírja az 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában szabályozott méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj beszedését valamely jogellenes forrás felhasználásával megvalósított többszörözések, valamint a jogosultak által kifejezetten engedélyezett magáncélú többszörözések tekintetében, amelyekért e jogcímen díjat vagy bármilyen más egyenértékű méltányos díjazást fizettek meg.

3) A 2001/29 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy sem a védelem alatt álló művekről készült fájlokat védő hatásos műszaki intézkedések használata, sem e használat hiánya nincs hatással az ezen irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában szabályozott méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj beszedésére.

4) A 2001/29 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely előírja a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díj beszedését az olyan magáncélú többszörözések tekintetében, amelyek a jogosultaknak csak minimális hátrányt okoznak.

5) A 2001/29 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal főszabály szerint nem ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely előírja a méltányos díjazás ellentételezését célzó, magáncélú másolat utáni díjnak a többszörözésre alkalmas adathordozók tekintetében történő, ezen adathordozók gyártóitól és importőreitől való beszedését, amennyiben az említett gyártók és importőrök ténylegesen átháríthatják e díjat az említett adathordozókat magáncélú másolás céljára megszerző felhasználókra, vagy részükre visszatéríthető a díj, ha az említett adathordozókat a magáncélú másolás céljaitól nyilvánvalóan eltérő célokra szerzik meg.

   A kérdést előterjesztő bíróság feladata e körülmények értékelése, és azokból a következtetések levonása.